

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 3. listopadu 2023

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

NOVÉ PROBOŠTSTVÍ NA PRAŽSKÉM HRADĚ MÁ MODERNÍ VIZÁŽ, PŘESTO CTÍ MINULOST

Stavební úpravy nevratně odstraňují historické terény. Když proto Metropolitní kapitula u sv. Víta v Praze připravovala rekonstrukci Nového proboštství na Pražském hradě, nastoupili na místo archeologové z Archeologického ústavu AV ČR, Praha k záchrannému výzkumu. Díky spolupráci se všemi zúčastněnými se podařilo budovu nejen citlivě zrekonstruovat, ale i přistavět nové objekty s minimálním zásahem do historických konstrukcí. Takto realizované novostavby jsou v areálu Pražského hradu naprosto výjimečné.

Nové proboštství stojí na místě dvou vrcholně středověkých/raně novověkých domů: domu hradního hejtmána a domu nejvyššího písaře, který později využívaly abatyše kláštera sv. Jiří. Jedním z prvních úkolů expertů z pražského Archeologického ústavu AV ČR (ARÚ AV ČR) bylo zjistit, do jaké míry se při budování Nového proboštství v 70. letech 19. století zachovaly zděné konstrukce předcházející zástavby.

„Zjišťovací fáze archeologického výzkumu probíhala ve dvou etapách, pokaždé měsíc v letech 2018 a 2019. Prozkoumali jsme sedm prostorově omezených sond. Na realizaci se kromě archeologa podílel odborný archeologický technik a tři terénní pracovníci,“ přibližuje podobu zjišťovacího výzkumu Gabriela Blažková z ARÚ AV ČR.

Archeology nejvíce zajímaly historické zděné konstrukce obou domů, které se nacházely jak v areálu dvora, tak v interiéru dnešní budovy proboštství.

Finální projekt rekonstrukce Nového proboštství se pak upravil tak, aby se do historických konstrukcí původních staveb zasahovalo co nejméně. Zároveň zjišťovací fáze určila místa vyžadující archeologický výzkum a místa, kde bylo možné za dohledu archeologů použít drobnou stavební mechanizaci.

Záchranný archeologický průzkum jako strážce historie

V listopadu 2020 začal sám záchranný archeologický výzkum (ZAV) souběžně se stavebními pracemi. Po celou dobu v terénu pracoval archeolog a terénní technik.

Kontakt pro média: **Eliška Zvolánková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 739 535 007

Jaroslav Řídký
Archeologický ústav AV ČR, Praha
ridky@arup.cas.cz
+420 734 445 333

„Význam záchranného archeologického výzkumu spočívá v jeho jedinečnosti. Jakákoli zemní stavební aktivita nenávratně odstraní historické terény, možnost jejich dokumentace tak existuje právě jedna. Násobně to platí u areálu Pražského hradu, tj. v lokalitě, která je nepřetržitě osídlena více než tisíc let,“ upozorňuje Gabriela Blažková.

Pro hladký a současně hospodárný průběh ZAV byla nezbytná práce s historickou plánovou dokumentací, která je uložena v Archivu Pražského hradu a zachycuje půdorys starší zástavby.

„ *Projekt rekonstrukce Nového proboštství se podařilo upravit tak, aby zůstaly zachované a přístupné dvě historické konstrukce.* ”

Díky spolupráci investora (Metropolitní kapitula u sv. Víta v Praze), projektanta, pracovníků Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky a archeologů byly zásahy do historických konstrukcí minimální, přesto však byla umožněna výstavba dvou nových budov. V areálu Pražského hradu jde o zcela ojedinělý jev.

„Projekt rekonstrukce Nového proboštství se podařilo upravit tak, aby zůstaly zachované a přístupné dvě historické konstrukce. Konkrétně se jedná o část valené klenby středověkého sklepa a kamenné odtokové koryto,“ vypočítává Gabriela Blažková.

Do aktuální novostavby byla začleněna tzv. Jagellonská hradba, která společně s novodobým cimbuřím tvoří severní hranici parcely. Hradba byla před zakomponováním do současné podoby pečlivě sanována.

Opravené proboštství stále nevydalo všechna tajemství

Archeologové se při záchranném výzkumu místy pohybovali v hloubkách přesahujících čtyři metry.

„Nikde jsme neodkryli základy starší zástavby ani úroveň původního geologického, lidskými aktivitami nepoznamenaného podloží. Lze tedy konstatovat, že areál Nového proboštství i nadále ukrývá neprozkoumané historické terény,“ říká Gabriela Blažková.

Nádvoří Nového proboštství a vybrané části objektu budou po dlouhých letech přístupné veřejnosti.

Více informací: **Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D.**
Archeologický ústav AV ČR, Praha
blazkova@arup.cas.cz

Rozsáhlá **fotodokumentace** ve slušném rozlišení [ke stažení zde](#), © Archeologický ústav AV ČR, Praha

Fotogalerie:

